

NOVINY

DETSKÁ
UNIVERZITA
KOMENSKÉHO

2024 PREZENČNE AJ ONLINE

DIVADLO
RÉNA

DETSKEJ UNIVERZITY KOMENSKÉHO / 22. ROČNÍK

Júl 2024

3
ZADARMO

Prednáška: Prečo má naša planéta horúčku?

Na prednáške „Prečo má naša zem horúčku?“ od docenta Martina Geru z Univerzity Komenského v Bratislave sme sa naučili veľa nových vecí. V úvode prednášky sme si vysvetľovali, čo je to atmosféra, ako funguje a prečo ju potrebujeme. Taktiež sme sa dozvedeli

o histórii našej Zeme a poklesoch rôznych druhov zvierat a rastlín na našej planéte. Spravili sme si aj jednoduchý pokus. Do sklenenej nádoby so sódou bikarbónou nalial pán docent ocot. Pri spojení týchto dvoch látok začal vznikať oxid uhličitý. V druhej nádobke sme

tento pokus nerealizovali. Nádobky sa postupne zohrievali a následne sme zmierali, aká je v nich teplota. V tej, kde vznikol oxid uhličitý bolo o dva stupne viac ako v nádobke, kde oxid uhličitý nebol. Tento jav sa deje pretože oxid uhličitý absorbuje teplo.

Na záver sme si povedali, ako vieme zabrániť otepľovaniu Zeme – mali by sme recyklovať odpad, neplytvať potravinami, zhasínať, keď vychádzame z miestnosti alebo šetriť vodu. Každý z nás môže prispieť svojou trochou.

Alexei Burger

Prečo má naša planéta horúčku?/ Medailónik Pera Pavlaca/ Tipy na knihy/ Cestovateľské tipy - Rím a Praha/ Filmové tipy

Prednáška: Prečo je umelec čudný a súčasne zaujímavý?

prof. Peter Pavlac

Absolvoval odbor divadelná réžia a dramaturgia na Činohernej a bábkarskej fakulte VŠMU v Bratislave (1999), kde pôsobí ako pedagóg a profesor na Katedre réžie a dramaturgie. V rokoch 1999-2010 pracoval v Činohre Slovenského národného divadla ako dramaturg. Tu spolupracoval na viac ako tridsiatich piatich inscenáciách. Ako dramaturg Činohry SND sa podieľal na niekoľkých medzinárodných európskych projektoch v rámci siete divadiel European Theatre Convention (napr. Learning Europe, Fahim, či Land der Ersten Dinge). Externe spolupracoval s viacerými profesionálnymi divadlami doma i v zahraničí: Divadlo

Aréna, Divadlo Astorka, Divadlo L+S, Divadlo Ludus, SKD Martin, DAB Nitra, DJGT Zvolen, ŠD Košice, MD Zlín, Divadlo Kalich (Praha) a iné. Od roku 2015 pôsobí ako dramaturg aj v dramaturgii rozhlasových hier v Slovenskom rozhlasu (RTVS). V roku 2001 vydal zbierku poviedok Hra na smiech, ktorá bola ocenená premiou Slovenského literárneho fondu. V roku 2018 mu Divadelný ústav vydal výberovú zbierku ôsmich divadelných hier s názvom HRY. Mnohé z jeho divadelných hier, či adaptácií sa realizovali v slovenských i zahraničných divadlách. Pre Divadlo Aréna to boli Cirkus, či Masaryk a Štefánik.

V roku 2009 získal Cenu Nadácie Tatrabanky za literatúru, v kategórii Mladý tvorca (divadelná hra Červená princezná). Za hru Einsteinova žena získal Cenu Alfréda Radoka (Praha). Jeho adaptácia románu J. Roznera Sedem dní do pohrebu (SKD Martin) získala DOSK-u ako najlepšia inscenácia sezóny 2011/2012. Jej rozhlasová verzia sa dostala do shortlistu súťažného festivalu rozhlasových hier Prix Europa v Berlíne. Scenáristicky spolupracoval aj na filmoch Rozhovor s nepriateľom (r. Patrik Lančarič), alebo Návrat bocianov (r. Martin Repka).

TIPY NA KNIHY

Ahojte kamaráti,

ak ste, tak ako ja, milovníci kníh, mám tu pre vás 3 tipy na prázdninové čítanie.

Ako prvý by som rád opísal klasiku, ktorú určite väčšina z vás pozná. Volá sa Dobrodružstvá Toma Sawyera a Huckleberryho Finna od známeho autora Marka Twaina. Kniha je o dvoch chlapcoch, ktorí sa napriek svojim odlišnostiam skamarátili a prežívali spolu nádherné dobrodružstvá. Tom Sawyer je chalan z normálnej rodiny (žije u tety lebo rodičia mu zomreli), chodí do školy a žije ako normálny chlapec. Jeho kamarát však nemal toľko šťastia a po matkinej smrti jeho otec začal piť alkohol a chudák Huckleberry sa ocitol na ulici. No pekné na tom je, že aj napriek týmto odlišnostiam boli chlapci veľmi dobrí kamaráti. Knižka je rozdelená na 2 časti, v prvej sa

príbeh odohráva z pohľadu Toma Sawyera a v druhej z pohľadu Huckleberryho Finna. Aj keď prvú časť Mark Twain napísal v roku 1876 aj dnes dokáže príbeh dvoch chlapcov upútať mladých čitateľov.

Pre vás čo máte radi históriu a hlavne antiku, mám jeden super tip na knihu o antickom Ríme. Napísal ju Peter Forisek a volá sa Rímska ríša a jej obrázkové dejiny. Z názvu by sa vám mohlo zdať, že v knihe bude veľa obrázkov a málo textu no to je veľký omyl. V knihe sa dozviete všetko od založenia Ríma a prvého kráľa až po zánik Rímskej ríše a posledného cisára. Dozvíte sa o každom jednom kráľovi, významnom budovateľovi, cisárovi a o každej dôležitej vojne, bitke, významnej stavbe a pamiatke a významnej udalosti starovekého Ríma. Samozrejme, na každej strane sú fotky

a obrázky k danej veci ale verte mi, dozvíte sa toho fakt veľa.

A na záver tu mám tip na knihu, ktorá prináša tipy na dobrodružstvá, ktoré môžete využiť aj cez letné prázdniny. Kniha sa volá 50 Dobrodružstiev, ktoré musíte zažiť, kým vyrastiete a autorkou je Katarína Barošová. Kniha nám odporúča napríklad: navštíviť hvezdáreň alebo planetárium, prihlásiť sa na športovú súťaž, navštíviť prírodnú rezerváciu, splaviť rieku, vydať sa po stopách Milana Rastislava Štefánika atď. Ak niekto hľadá ďalšie tipy, túto knižku určite odporúčam. Dúfam, že vás moje tipy zaujali a že sa vám nejaká knižka zapáčila ☺

Davide Fabris Jati

Tip na prázdniny: RÍM

Ak nechcete stráviť prázdniny len pri počítaní a hrách, odporúčam vám ísť na týždeň do Ríma. Nielenže tam uvidíte krásnu históriu tohto mesta a históriu Rímskej ríše, ale môžete okúsiť krásu tohto talianskeho mesta. Čaká vás tam výborné jedlo ako napríklad pizza Napoli alebo Margarita, talianske cestoviny, lasagne. Cestoviny si môžete dať aj s morskými plodmi ako napríklad s krevetami alebo mušľami. Nemusíte sa ich báť sú to naozaj vynikajúce a chutné morské plody. Ale nájdete tam aj veľa ďalších vynikajúcich talianskych jedál.

Väčšina pamiatok v Ríme pochádza ešte z čias Rímskej ríše ale nachádzajú sa tam aj také pamiatky, ktoré pochádzajú z iných období. Ako napríklad vysoká a mohutná biela budova

kúsok od Kolosea Monument Victora Emanuela II, krásne vysoké Španielske schody (španielske sa volajú hlavne preto lebo pri nich sa nachádza španielska ambasáda) alebo taktiež aj krásne do budovy vytesaná Fontána di Trevi, ktorá zobrazuje rímskych bohov. Podľa mňa je to najkrajšia fontána v Ríme alebo aj na svete, ktorú som zatiaľ videl. Nachádza sa tu pamiatka, ktorú určite všetci poznáte a tou je Koloseum, jedna z najkrajších pamiatok v Ríme s pekným okolím a s pozostatkami chrámov, ale ak by ste chceli ísť do kasární, kde bývali gladiátori (alebo do stredu kolosea) tak vám odporúčam kúpiť si lístok aspoň tri mesiace vopred.

A ešte vám odporúčam ísť do Panteónu, ktorý vás určite prekvapí svojou krásou a jedi-

nečnosťou. Nájdete ho pri prechádzke starými úzkymi uličkami mesta.

Vatikán je malý štát v Ríme kde sídli pápež, hlava kresťanskej cirkvi. Nachádza sa tam najväčšia bazilika na svete, je veľmi krásne vyzdobená obrazmi. Avšak najkrajšie miesto v malom štáte Vatikán je podľa mňa Sixtínska kaplnka, kde je bohužiaľ zákaz fotenia. V Ríme je ešte veľa ďalších krásnych miest ako napríklad každé námestie, ktoré uvidíte pri vašich prechádzkach mestom, sú krásne svojou jedinečnosťou, ale ak by som to všetko chcel opísať, bolo by to na celé noviny.

A ešte taký doplnok nechodte do Ríma, ak ste ešte nedokončili prednášky na DUK ☺

Aaron Pagáč

Tip na výlet u susedov: Stovežatá krásavica

Tohtoročné jarné prázdniny som strávila v jednom z najkrajších historických miest sveta, ktoré leží iba asi tri hodiny cesty autom z Bratislavy. Ak vám hneď napadlo hlavné mesto Česka - Praha, bingo! Uhádli ste - áno, navštívila som stovežatú krásavicu na Vltave. V skutočnosti je v Prahe nielen sto, ale približne až tisíc veží a vežičiek. Ale to nie je jediné, čo nás v Prahe očarí. Poďme ale pekne po poriadku.

Na území Prahy bolo osídlenie už pred tisícami rokov - v dobe kamennej. Zdokumentovaná história je však spojená s Pražským hradom založeným okolo roku 870. V úplnom srdci Prahy sa nachádza jeho hlavné historické námestie - Staromestské námestie. Práve tu môžete obdivovať s desiatkami turistov z celého sveta astronomické hodiny Orloj. Ak si budete chcieť prezrieť zblízka jednotlivé postavičky, ktoré sa každú celú hodinu na orloji predvádzajú, určite nevynechajte komentovanú prehliadku radničnej veže a jej podzemia.

Ďalšie pamätihodnosti Prahy netreba vôbec hľadať, sú všade, kde vaše oko dovidí. Ak sa chcete s ich históriou oboznámiť bez toho, aby ste študovali príručky o Prahe, odporúčam prehliadku mesta v sprievode turistického sprievodcu, ktorý zaujímavou prerozprávou históriu i legendy tohto mesta. Vedeli ste napríklad, že centrum Prahy bolo pred stovkami rokov umelo zdvihnuté o štyri až osem metrov, pretože bolo pravidelne zaplavované riekou Vltavou? Alebo, že svetoznámy Karlov most bol postavený vedľa

zrúteného Libušinho mosta? Pod všetkými budovami v centre Prahy je aj dnes staroveké podzemné mesto, ktoré miestni využívajú ako sklady alebo kaviarne, ale môžete v ňom nájsť napríklad aj pozostatky pôvodných pilierov Libušinho mosta.

Historické centrum Prahy sa delí na niekoľko hlavných častí - Stará Praha, Židovské mesto, Hradčany, Malá strana, Nové mesto a Vyšehrad. Stará Praha ležala na križovateľke významných obchodných ciest, pôvodne bola obkolesená hradbami a dovnútra sa mohli pocestní dostať iba cez brány, keď zaplatili mýto - daň. Po rozšírení Prahy o Nové mesto stratili hradby a brány svoj pôvodný význam, ale zachovali sa až dodnes. Obdivovať tak môžeme napríklad Prašnú bránu z 15. storočia, ktorou začínala kráľovská cesta k Pražskému hradu. Prejsť sa po nej môžete aj dnes. Postupne prejdete okolo prvej budovy v Prahe, v ktorej je dnes hotel U čierneho slona, ďalej cez Staromestské námestie, okolo Staromestskej radnice s orlojom, okolo Klementína, cez Staromestskú mosteckú bránu, Karlov most, Malostranské mostecké veže, okolo najslávnejšieho barokového Chrámu sv. Mikuláša a Svätomikuláškovej mestskej zvonice, cez malebnú Malú stranu hradnými schodmi okolo krásneho Lobkovicovho paláca až do areálu Pražského hradu.

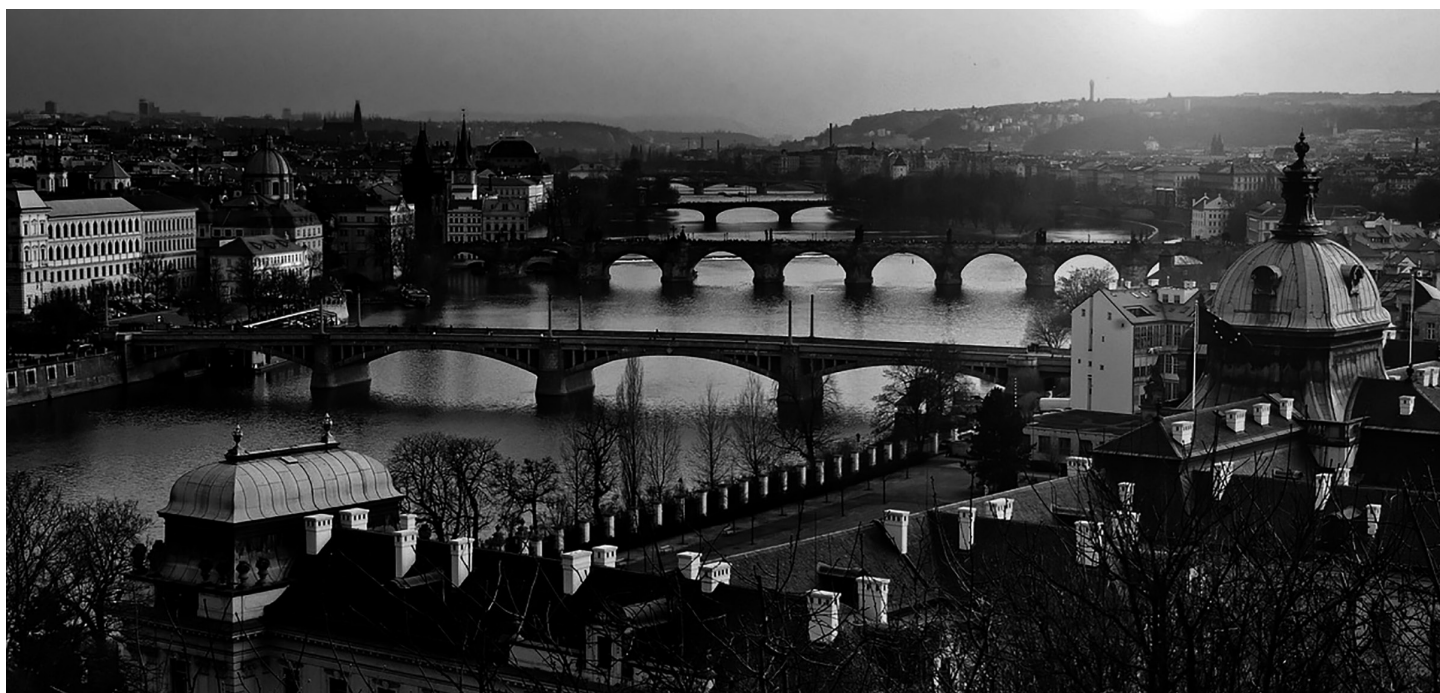
Areál Pražského hradu je najväčší hradný komplex na svete. Svojou dychberúcou krásou očarí najmä Katedrála sv. Víta, ale za návštevu stojí aj Starý kráľovský palác či

Bazilika sv. Juraja. V Novom kráľovskom paláci sídli prezident Českej republiky. Určite však nevynechajte Zlatú uličku. Prenesie vás do čias, kedy medzi hradbami žili drobní remeselníci a vojaci.

Myslím si, že Prahu a jej veže a vežičky si najlepšie vychutnáte z vtácej perspektívy. Najvyšším bodom je 216m vysoká televízna veža na Žižkove. Na jej vrchol sa síce nedostanete, ale dostatočný 360° výhľad z výšky 93m môžete zažiť z jej vyhliadkových miestností. Naozaj stojí za to! Prekrásny výhľad je aj z rozhľadne na vrchu Petřín, pod ktorou sa môžete zabaviť v zrkadlovom labyrinte alebo večer spoznávať krásy nočnej oblohy v neďalekej Štefánikovej hviezdárni. A najlepšie je naplánovať si pozorovanie z rozhľadní a veží na podvečer, aby ste si výhľady vychutnali v dennom svetle aj nočnom čase.

Praha však ponúka oveľa, oveľa viac. Vyšehrad, Trójsky zámok, zoo, židovské synagógy, Václavské námestie, Lucernu, Loreto, mnoho ďalších kostolov, krásnych budov, palácov, galérií, múzeí, divadiel, mostov, ostrovov... Jedny prázdniny alebo dovolenka je na ňu málo. A hlavne si pripravte riadnu kondičku, pretože tie najkrajšie veže a vežičky musíte zdolať po vlastných. Tisíce vyšľapaných schodov však stoja za tú krásu, ktorú vám odkryjú. Stovežatá je veru stovežatá!

Ariana Ceres Tchambak

DORUČOVACIA SLUŽBA ČARODEJNICE KIKI

Malá čarodějnice Kiki sa spolu so svojim hovoriacim kocúrom Džidžim vydáva do sveta. V prostredí prímorského mestečka ich čakajú menšie aj väčšie dobrodružstvá. Vynaliezavá a odhodlaná Kiki využije svoju schopnosť lietať a založí si doručovaciu službu, aby sa stala naozajstnou čarodějnicou. Film zo štúdia Ghibli očarí divákov magickou atmosférou a hravým stvárnením radostí aj starostí s dospievaním

FANTASTICKÁ TROJKA

Alfonso Quijote má jedenásť rokov a veľkú fantáziu. Ako právoplatný potom a dedič legendárneho dona Quijota, podobne ako jeho praotec neustále chráni svoje milované mesto La Manche pred „prišerami“, ktoré nikto iný nevidí. Rodinný film sleduje Alfonsa a jeho troch imaginárnych králikov, ku ktorým sa pripájajú Pancho a Viktoria. Silou ich priateľstva zachránia milované rodné mesto pred obrovskou búrku a pritom snívajú nespelniteľný sen, prekonávajú obavy a využívajú svoju predstavivosť, aby našli skutočnú silu búrky.

Tomáš Laluch

GENERÁLNY PARTNER DUK

HLAVNÍ PARTNERI DUK

ORGANIZÁTORI DUK

PARTNERI DUK

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA

PARTNER DUK ONLINE

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

Vydáva: Združenie Maxa Reinhardta, Čajakova 1, 811 05 Bratislava. **Editori:** Dominika Dudášová, Veronika Gaislová.

Redakcia: Adam Cadmon Tchambak, Ariana Ceres Tchambak, Sarah Ibrahim Saleh, Alexei Burger, Davide Fabris Jati, Tomáš Laluch, Aarona C.M. Capanda-Pagac.

Grafická úprava: Commecium s.r.o.